

сиз
2018

1925-YILDAN
CHIQA BOSHLAGAN

2018-YIL 29-SENTABR
SHANBA

www.yoshlarovozi.uz
E-mail: yoshlarovozi@mail.uz

114
(16271)

O'zbekiston yoshlar ittifoqining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, adabiy-badiiy gazetasi

Сайтнинг ўқиш учун QR-коднинг
телефонингиз орқали сканер қилинг.

YOSHLAR OVOZI

Biz ~ kelajak bunyodkorimiz!

ЎЗБЕКИСТОН ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАРИГА

Муҳтарам устозлар!
Қадрли дўстлар!
Сиз, азизларни, сизларнинг тимсолингизда ўз ҳаётини ёш авлод тарбиясидек шарафли ишга бағишлаган барча юртдошларимизни 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни билан самимий муборакбод этаман.

Буюк маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлонийнинг: **“Инсон тафаккурининг қуввати ва кенглиги аввало муаллим тарбиясига боғлиқ”** деган сўзлари сизларнинг машаққатли, айни вақтда олижаноб фаолиятингизга берилган юксак баҳодир, десак, ўйлайманки, адашмаган бўламиз.

Ҳақиқатан ҳам, биз ўзинидаги жамияти яхши фазилатлар, ҳаётда эришадиган барча ютуқларимиз учун сиз, азизлардан умрбод қарздормиз.

Ушбу кутлуг айёмда сизларнинг шаънингизга энг гўзал сўзлар, эзгу тиллақларимизни изҳор этар эканмиз, барчамизнинг камол топишимиз, жамиятда муносиб ўрин эгаллашимизда бор билим ва тажрибасини, қалб ҳароратини бахш этиб келаётган меҳридарё устозларимизга чин юракдан миннатдорлик билдираемиз.

Хурматли дўстлар!
Барчамиз яхши тушунамиз, таълим-тарбия — ҳар қайси давлат

ва жамиятнинг нафақат бугунги, балки эртанги кунини ҳам ҳал қиладиган энг муҳим ва устувор масаладир.

Шунинг учун мамлакатимизда бу масалага давлат миқёсида улкан эътибор қаратилмоқда.

Бу ҳақда гапирганда, охириги вақтда мамлакатимизда таълим-тарбия тизимини мутлақо янги босқичга кўтаришга хизмат қиладиган бир неча муҳим қарорлар ҳақида алоҳида тўхталишни ўринли, деб биламан.

Аввало, 2017 йил 30 сентябрда қабул қилинган Президент қарорига мувофиқ юртимизда биринчи марта Мактабгача таълим вазирлиги ташкил этилди. Шу асосда ўтган қисқа даврда ушбу тизим тубдан янгилашга негизда ташкил этилгани, 980 дан ортиқ боғча қурилиб, ишга туширилгани, бу масканларда таълим-тарбия ишлари мазмун ва сифат жиҳатидан энг илғор усул ва воситалар ёрдамида олиб борилаётганини қайд этиш лозим.

Яна бир муҳим ҳужжат — 2018 йил 14 августда қабул қилинган Президент қарорига биноан бошланғич ва юқори синф ўқитувчиларининг маошлари тенглаштирилди, янги йилдан бошлаб мутахассис ўқитувчиларнинг оширилган ойлик иш ҳақи миқдори

54 фоизга, олий тоифали педагогларники эса 64 фоизга етиши кўзда тутилмоқда.

Шу билан бирга, педагог ходимларни намунавий арзон уй-жойлар, автотранспорт воситалари билан таъминлаш мақсадида узоқ муддатли имтиёзли кредитлар бериш, уларнинг онла аъзоларига талбиркорлик фаолияти учун имтиёзли кредитлар ажратиш тизими йўлга қўйилди.

Ана шу ишларнинг давоми сифатида шу йил 5 сентябрда қабул қилинган **“Халқ таълимини бошқариш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”**ги Президент фармони соҳа тараққиётида янги уфқлар очиб берилди, деб ўйлайман.

Фармонда, жумладан, халқ таълими муассасаларини бошқариш тизимини такомиллаштириш, моддий-техник ва ўқув-методик базасини мустаҳкамлаш, нодавлат умумтаълим масканлари тармоғини янада ривожлантириш, **“Замонавий мактаб”** давлат дастурини тайёрлаш, ишлаб турган пенсиясиз ўқитувчиларга пенсияларини тўлиқ миқдорда тўлаш каби масалалар аниқ белгилаб қўйилганидан сизлар албатта хабардорсиз.

(Давоми 2-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ДУШАНБЕ ШАҲРИДА МДХ ДАВЛАТ РАҲБАРЛАРИ КЕНГАШИ МАЖЛИСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Хурматли Эмомали Шарипович!
Хурматли делегациялар раҳбарлари!
Бугунги учрашувимизнинг барча иштирокчиларини — самимий кутлаш ва Тожикистон Республикаси Президенти, муҳтарам Эмомали Шарипович Раҳмонга аънанавий самимий меҳмондўстлик ва ушбу мажлисни юксак даражада ташкил этгани учун миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсиз.

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига раислик қилиш даврида тожик биродарларимиз тузилмамиз доирасидаги кўп томонлама ҳамкорликни кенгайтириш борасида самарали ишларни амалга оширганини алоҳида қайд этишни истардим.

Хурматли ҳамкасблар!
Дунёда рўй бераётган жадал ўзгаришлар, тобора авж олиб бораётган глобал таҳдид ва хатарлар шароитида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги кўп қиррали муно-

сабатларни мустаҳкамлаш учун муҳим майдон бўлиб хизмат қилмоқда ва ўзининг зарур тузилма эканини тасдиқламоқда.

Ўтган йил мамлакатимизнинг МДХ доирасидаги фаолиятида мутлақо янги босқични бошлаб берганини алоҳида қайд этишни муҳим деб биламан.

Ўзбекистон иқтисодиёт, энергетика, илм-фан ва инновация, жиноятчиликка қарши кураш каби соҳаларни камраб олган ўндан зиёд тармок бўйича ҳамкорликка қўшилди.

Ташкилотимизнинг 2020 йилда бўладиган навбатдаги Саммитини Ўзбекистонда ўтказишга тайёр эканимизни тасдиқлаймиз.

Хурматли делегациялар раҳбарлари!

Кўп томонлама ҳамкорлигимизнинг энг долзарб ва истикболли йўналишлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

Биринчи. Жаҳон иқтисодиётидаги мураккаб жараёнлар, «савдо урушлари» кескинлашиб, протекционизм кучайиб бораётган бугунги шароитда МДХ эркин савдо зонасининг тўлақонли фаолият юритиши ва ўзаро бозорларни шакллантириш халқчилуви масалаларга айланиши лозим.

Фақат йилнинг бошидан буён Ўзбекистон ва Ҳамдўстликнинг кўпчилиги мамлакатлари ўртасидаги савдо ҳажми сезиларли даражада ўсди.

Ўзаро товар айирбошлаш ҳажмининг юқори даражадаги ўсиш суръатларини таъминлаш мақсадида божхона тартиб-таомилларини имкон қадар соддалаштириш, савдо соҳасидаги маъжул барча тўсиқ ва чекловлар, жумладан, техник говларга барҳам бериш лозим, деб ҳисоблаймиз.

(Давоми 3-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ТИЗИМИДА АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРДАН БИР ГУРУҲНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда барча соҳалар катори таълим тизимида ҳам кенг қўлланилган ислохотлар амалга оширилмоқда. Ушбу ўзгаришларнинг самараси, юртимизнинг тараққий топан давлатлар каторидан муносиб ўрин эгаллаши аввало, илм-фан ва таълим-тарбия соҳасининг ривож билан узвий боғлиқдир.

Бугун замонавий билим ва касб-хунарларни, хорижий тилларни пухта эгаллаб, катта умид ва ишонч билан ҳаётга қадам қўётган, эртанги кунимизнинг ҳал қилувчи кучи бўлган фарзандларимизнинг муносиб камол топишида ўқитувчи

ва мураббийларимизнинг хиссаси бекиёс эканини таъкидлаш лозим.

Мамлакатимизда таълим ва тарбия тизимини давр талаблари асосида такомиллаштириш, соҳага доир ислохотларни муваффақиятли амалга ошириш ишларига қўшган салмоқли хиссаси, ёшларга илм-фан асослари ва замонавий касб-хунарларни ўргатиш, уларни она Ватанга муҳаббат, истиклол ғояларига садоқат руҳида тарбиялаш борасидаги кўп йиллик самарали хизматлари ҳамда ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ЎҚИТУВЧИСИ»

Аннакулова Назокат Эшаниевна — Термиз шаҳридаги 6-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти **Мамадалиев Аббос Мамасалиевич** — Наманган шаҳридаги 1-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг математика фани ўқитувчиси, Наманган вилояти

(Давоми 2-саҳифада)

АЗИЗ ВА МУҲТАРАМ УСТОЗЛАР! ҚАДРЛИ ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР!

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ЖАМОАСИ

юртимиз ёшлари номидан
Сизларни 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни умумхалқ байрами билан самимий муборакбод этади.

Дунёнинг энг муқаддас иморатларини нурлантириб яшаётган шарафли касб эгаларига оилавий хотиржамлик, ишда муваффақият, соғлиқ-саломатлик тилайди.

Ўзбекистон ёшлари илм-фан, таълим, маданият, санъат ва спорт каби турли соҳаларда эришаётган ҳар бир ютуғида Сизларнинг меҳнатингиз мужассам эканини эътироф этади ва бунинг учун ҳамиша миннатдордир.
Байрамингиз муборак бўлсин!

ТАЪЗИМ СИЗГА, МЕҲРИДАРЁ УСТОЗЛАР!

Ўқитувчилик шарафли, айни пайтда ўта масъулиятли ва мураккаб касб. Юртимизда мазкур касб эгаларига ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиш борасидаги мисли кўрилмаган ибратли сазъ-ҳаракатлар педагоглардан ўз ишига янада садоқат ва фидойилик билан ёндашишни,

кенг ва замонавий тафаккур соҳиб бўлишни талаб этмоқда. Пойтахтимизда 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан мамлакатимизнинг турли ҳудудларидан келган илғор ўқитувчилар, ижодий-маърифий танловларда муваффақиятли

иштирок этган педагоглар, фахрий устозлар, педагогика соҳасида илмий-тадқиқот олиб бораётган олимлар, жойлардаги халқ таълими бўлимларининг мутасаддилари тўпландилар.

(Давоми 2-саҳифада)

DILDAGI GAPLAR

Qadringiz
baland bo'lsin!

Nasiba ABDULLAYEVA

Hazrat Navoiyning olti yoshida:
Orazin yopqoch ko'zumdin sochilur
har laha yosh,
Bo'ylikim paydo bo'lur yulduz nihon
bo'lg'och qiyosh.

deya she'r bitgani barchaga ma'lum. Misralarni o'qigan Mavlono Lutfiy: "Bu she'ringizga umr bo'yi bitgan g'azallarimni almashtirgan bo'lur edim!" — deya yuksak e'tirof bildiradi. Yosh Ali-sherning yozganlari oddiygina bo'lsa-da, ustoz uni qo'llab-quvvatlaydi, she'riyat saltanatiga kirishiga turtki beradi. Aynan shunday e'tibor sabab bobomiz g'azal mukimining sultoni darajasiga erishgandir, ehtimol.

Ha, zakiy ustozning qo'lga tushmoq — baxt. Ustozlik maqomi har kimga ham nasib etavermaydi. Hayot sinovu mashaqqatlariga sobit turuvchi shaxsni tarbiyalash uchun o'qituvchi katta bilim va tajribaga ega bo'lishi lozim. Bolaning mehri-ni qozonish ham muhim. Adolatpe-shalik, bag'rikenglik, o'quvchining dardu tashvishlari, kechinmalarini

his etish muallimning birlamchi vazifasidir. Maktablarda "Ustoz-shogird" an'anasining yo'lga qo'yilgani ta'lim samaradorligiga xizmat qilmoqda.

Azaldan xalqimiz o'qituvchi-murabbiylarni ardoqlab kelgan. Bu xokisor qalb egalariga o'zgacha hurmat ko'rsatilgan. Bugungi kunda ular davlatimiz e'tiborida. Yaqinda Prezidentimiz tomonidan imzolangan "Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaror o'qituvchilarning qadr-qimmatini oshirish yo'lidagi katta qadam bo'ldi. Qarorda soha xodimlarini moddiy va ma'naviy jihatdan qo'llab-quvvatlash, jumladan, iste'mol kreditlari, avtotransport vositalari sotib olish uchun kreditlar ajratish vazifalari belgilab berilgan. Bu juda quvonarli hol, albatta.

O'qituvchilarimiz borki, jamiyatning ertasi porloq, farzandlari esa, ilmu ma'rifati bo'lgay.

Aziz ustozlar! Qadringiz ulug', qaddingiz hamisha baland bo'lsin!

O'QING, BU QIZIQ!

"Merkuriy" so'zi inglizcha-dan tarjima qilinganda "simob" ma'nosini anglatadi. Lekin bu sayyorada simob yo'q. Uning asosiy qismi temir bilan qoplangan.

Dunyodagi eng katta cho'milish havzasi Chilida joylashgan. Uning eni 1 ming 13 metr bo'lib, eng chuqur joyi 35 metrga yetadi.

"AZIZ USTOZLAR" bilimdonlik mashqlari

KROSSVORD. Zanjir holda: 1. Turkistonda jadidlik harakati namoyandaligidan biri, yangi usuldagi maktablar uchun darsliklar yozgan ma'rifatparvar. 2. "Lug'at sitta as-sina" ("Olti tilli lug'at") tuzgan namanganlik ma'rifatparvar shoir. 3. Ta'lim-tarbiya muassasalarida axloq haqidagi fan. 4. O'rta asr alomasi Al-Xorazmiy asos solgan hisob ilmiga doir fan sohasi. 5. Atoqli o'zbek geolog olimi, akademik. 9. Matematika fanining dastlabki bo'limi. 10. Muayyan bir fan yoki sohaga oid asar. 11. Muayyan maqsadda amalga oshiriladigan, bilish, aniqlashga qaratilgan faoliyat.

Eniga: 6. Hisob ilmida o'nli kasmi qo'llashga asos solgan o'rta osiyolik olim. "Arifmetika kaliti" asari muallifi. 12. Birinchi o'zbek professori, yozuvchi, tarixchi, adabiyotshunos va tilshunos olim, davlat hamda jamoat arbobi. 14. Qadimda Yevropada qo'llanilgan hisob taxtachasi. 18. O'rta asrlarda ko'pgina ilmiy asarlar yozib qoldirilgan til. 24. Biron bir avlod yashayotgan vaqt, zamon. 26. O'tmishni o'rganuvchi fan.

Bo'yiga: 7. Ustoz faoliyatini davom ettiruvchi izdosh. 8. Bilim berish maqsadida o'tkaziladigan mashg'ulot. 15. O'zbek tilida qo'llanilayotgan yozuv. 16. So'z ustasi. 25. Global axborot to'ri.

Diagonal bo'yicha chappa: 13. Oliy o'quv yurtida ta'lim oluvchi. 17. "Ikkinchi muallim", "Sharq Arastusi" nomlariga sazovor bo'lgan, o'rta asrlarda yashagan qomusiy olim. 19. Ma'rifat homiyi, o'z davrida darslik sifatida

foydalanilgan "Turkiy guliston yoxud axloq" asari muallifi. 21. Birinchi globusni ixtiro qilgan

vatandoshimiz. 23. Atoqli o'zbek yozuvchisi, "Komde va Mudan" qissasi muallifi.

Diagonal bo'yicha o'ngga: 17. Tabiat, jamiyat va tafakkur taraqqiyotining umumiy qonu-

MUASSIS
O'ZBEKISTON YOSHLAR ITTIFOQI
MARKAZIY KENGASHI
Gazeta O'zbekiston Matbuot va
axborot agentligida 2017-yil
2-avgustda № 0242 raqami bilan qayta
ro'yxatdan o'tgan.
Bosh muharrir
Karimov Faxriddin Turaldiyevich

TAHRIR HAY'ATI
Mansur Bekmurodov, Laziz Tangriyev, Madamin Safarov,
Alisher Sa'dullayev, Dilmurod Nabiye, Azim Mirzajonov, Nodir Abdugodirov,
Nargiza Umarova — bosh muharrir o'rinbosari
("Yoshlar ovozi"), Irina Kochergina — bosh muharrir
o'rinbosari ("Молодежь Узбекистана"),
Yelena Kalinina — mas'ul kotib ("Молодежь Узбекистана")

Dizayner
Abdullayev Xurshid
O'ktamjonovich

Navbatchi
Nozima Miyassarova

"YOSHLAR OVOZI" dan
materiallarni ko'chirib bosish
tahririyat ruxsati bilan amalga
oshirilishi shart.
belgisi bilan tijoriy
materiallar chop etiladi.

Navbatchi
Nozima Miyassarova

Gazeta materiallari tahririyat kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

PSIXOLOG MASLAHATI

— Yoshim o'n yettida. Avvallari sirlarimni faqat onam bilan bo'lshardim. Hozir esa gaplarim bir-biriga to'g'ri kelmaydi, tez janjallashib qolamiz. Ichimni kemiraman, aziyat chekaman. Lekin vaziyatni o'zgartirish qo'limdan kelmaydi. Nima qilsam bo'ladi?

Nigora RASULOVA
Toshkent shahri

Savolga ruhshunos Mirjavlon MIRSHARIPOV javob beradi:

— Siz ta'rifiy ziddiyatli vaziyatga 16-19 yoshli qizlar ko'p tushadi. Chunki bu yoshda inson o'z-o'ziga xolis baho bera olmaydi. Lekin bunday psixologik holat ma'lum bir muddatdan so'ng o'tib ketadi. Biroz vaqt kerak, xolos.

Ota-onalarga o'smir farzandlari bilan, u xoh qiz bo'lsin, xoh yigit ehtiyoqkorlik bilan munosabatda bo'lishni tavsiya qilaman. Qizimiz esa, onasining o'rni o'zini qo'yib ko'rsin. Shunda ular bir-birini tushunishi osonlashadi.

BADIA

Hayot chirog'i

Muqaddas MUSAYEVA

Yili aniq esimda yo'q. Er-talab sevalab yomg'ir yog'di. Dugonam bilan sayrga chiqdik, qizg'in suhbatlashib vaqt qanday o'tganini ham bilmay qolibman. Qosh qoraya boshladi. Uyg'a shoshdim. Ko'cha chiroqlari ham birin-ketin yondi. Atrof juda ham go'zal. Yomg'ir esa, manzaraga yanada chiroy bag'ishladi.

Uyg'a yetib oldim. Osmondan quyuk bulut paydo bo'lib,

yomg'ir tezlashdi, shamol ham kuchaydi. Ota-onam bilan salomlashib, xonamga kirishimni bilaman, to'satdan chiroq o'chdi. Sham yorug'ida kiyimimni almashtirib, oila a'zolarim davrasiga shoshdim. Qalbimga birdan ilqlik yugurdi. Otam, onam, opa-ukalarim hayot yo'limga beminnat yoritib turuvchi chiroqlar ekanini angladim. Ular bilan xotirjamman. Mayli, uydagi chirog'imiz bir-ikki kun-ga o'chsa-o'chsin, ammo hayot chirog'imiz aslo so'nmasin.

Tahririyat manzili: 100083, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32.
Telefonlar: (371) 150-22-74, (371) 233-95-97, (371) 233-79-69 (faks)
E-mail: yoshlarovozi@umail.uz

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida,
A-2 formatda chop etildi. Hajmi — 2 bosma tabaq.
Konxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41.

Indeks: 203, 3203
Bahosi kelishilgan narxda

Buyurtma G-936
Adadi — 11779
Boshlagan topshirish vaqi — 21.00
Topshirildi — 02.58
O'zA yakuni — 02.17

O'qet usulida bosilgan.

1 2 3 4 5

Qog'ozbozlik topmasa barham,
Bolalarda bilim bo'lar kam!

SARROF — shahar ko'chalari va rastalarida odamlarning yirik pullarini maydalab, qimmatbaho buyumlarini pulga almashtirib berib, foyda ko'ruvchi shaxs. Sarroflar xorijdan kelgan savdogarlarning pullarini mahalliy pullarga almashtirib berish, qimmatbaho toshlar, oltin, kumush va boshqalarni aniqlash, ularning bahosini belgilash, ayrim kishilarning omonat pullari va buyumlarini ma'lum muddatgacha saqlash kabi ishlar bilan shug'ullanib, bank, omonat kassalari, garovxonalar vazifasini bajargan. Sarroflar sudxo'rlik bilan ham shug'ullangan. Xizmati uchun ma'lum miqdorda haq olgan. Ilgari har bir shaharda sarroflarning alohida mahallasi va ish joyi — Toqi Sarrofon mavjud edi. Hozirgi davrda Sharq mamlakatlari sarrof bank egasi hisoblanadi.

1 SAVOLGA 1 JAVOB

— Yaqinda qiz farzandli bo'ldim. Uning familiyasida "ova" qo'shimchasi bo'lishini istamayman. Tug'ilganlik baqidagi guvohnoma yozilayotganda shu xohishim inobatga olinadimi?

Nodir RAHIMOV
Buxoro shahri

Savolga huquqshunos Zulayho HAFIZOVA javob beradi:

— Albatta, inobatga olinadi. "Davlat tili to'g'risida"gi qonunning 15-moddasiga ko'ra, O'zbekiston Respublikasida yashovchi shaxslar millatidan qat'i nazar, o'z ismini, otasining ismi va familiyasini milliy-tarixiy an'analarga muvofiq yozdirish huquqiga ega.